

[Erik Eriksen.]

evner, tværtimod. Hvad jeg vil, er at advare imod deres politik og mod deres metoder, som kræver et uhyre administrationsapparat og — som jeg sagde før — derigennem tvinger borgerne til at bruge uforholdsmæssigt meget af deres tid og energi til at opnå tilladelser og dispensationer, og hvad det nu hedder, i stedet for at kunne hellige sig arbejdet og derigennem skabe værdier.

Jeg kunne nævne mange eksempler fra forskellige områder på regeringens ulyst til at skabe frihed — der kunne således nævnes en hel række fra den højtærede boligministers område —, men jeg skal her nøjes med at nævne nogle enkelte, som viser, hvorledes rigsdagen gennem sit saglige arbejde har grebet ind og har ændret noget væsentligt såvel i indhold som i form.

Må jeg først nævne forslaget til lov om udbyttebegrænsning. Denne lov, der i så mange tilfælde virkede både urimeligt og uligeligt — og som udviklingen havde gjort overflødig —, skulle endelig forlænges. Og hvad sker der så? Ja, der skete dette, at rigsdagen ganske ændrede lovens karakter, og dermed skete der i virkeligheden det, at rigsdagen gengav erhvervslivet ejendomsretten til dets arbejdsudbytte. Altså, man gav en langt større plads for friheden, end det var ønsket af regeringen. Siden har vi set en række udbytter deklareret, vi har set, hvorledes børsen har taget friheden, og derefter, tør jeg påstå, vil vel ingen hævde, at der er blevet handlet forkert i denne sag.

For mig at se har de socialdemokratiske ministre den store svaghed, at de ikke tænker som erhvervsfolk, de tænker som embedsmænd — eller lader embedsmændene tænke for sig. Her kunne jeg nævne f. eks. det forelagte lovforslag om arbejderbeskyttelse, ovenikøbet et typisk udtryk for dette statsindgreb i så at sige alle forhold, og loven formet endelig på en sådan måde, at man har meget svært ved at se, hvad det virkelig drejer sig om. Det er i så henseende meget oplysende at læse dette lovforslag.

Men lad mig nævne en sag som prisloven. Da vi sidste forår skulle forny den, kom den høje regering med skærpede bestemmelse. De afvistes af rigsdagens flertal, som gav loven en sådan karakter, at en afvikling kunne påbegyndes. Under udvalgsbehandlingen i år sagde den højtærede handelsminister klart og tydeligt, at den formulering, som vi her i rigsdagen havde givet loven, havde påvirket prismyndighedernes administration til større frihed. Altså på den ene side atter et krav fra rege-

ringen om en lov, der bandt mere end nødvendigt, på den anden side et ikke-socialistisk flertal her i rigsdagen, der ændrede forholdene, hvad der igen gav en udvikling, som viste, at rigsdagens ikke-socialistiske flertal havde ret. Nu sidst kom regeringen med et prislovsforslag, om hvilket jeg kun vil understrege, at den sagde, at det betød større frihed. Men også her stod vi overfor dette, at det var formet således, at det kunne betyde det modsatte, og der var således ingen sikkerhed for, at det ikke kunne betyde en skærpelse. Atter denne gang var det rigsdagen, der måtte ændre forslaget således, at afviklingstendensen yderligere understregedes. Jeg skal ikke komme ind på selve dette, at erhvervene fik et retsgrundlag at stå på — noget, som kommissionsforslaget ikke gav i tilstrækkelig grad.

Jeg vender mig derefter til selve vareforsyningsloven. Her er det jo aldeles åbenbart, at den høje regering har meget svært ved at beslutte sig til større frihed. Nu vil jeg nødig skyldes for at være drilagtig, men jeg kan ikke lade være med at minde om handelsministerens planer i sin tid. Jeg tænker på kødordningen med de mange tusinde kontrolører. Dette var ikke gennemførligt.

Jeg vil også minde om en sådan lille ting — en stor ting, vil man måske kalde det — som ministerens stilling med hensyn til bilkørsel på det tidspunkt, da han ønskede kørselsområderne indskrænket. Egentlig var det ganske pudsigt at lægge mærke til, så svært det var for ministeren at få købt benzin hjem til skabelse af rimelige lagre. Men alligevel lykkedes det. Og landet har jo da klaret sig endda! Og nu i disse dage — efter et stadigt pres også i vareforsyningsudvalget — ser ministeren sig altså i stand til at give større kørselsfrihed.

Men må jeg pointere, og det er det væsentlige, at det ikke er store resultater i retning af frihed, der er nået på produktionens og handelens områder. Ser vi f. eks. på de frilister, som også det ærede medlem hr. Gustav Pedersen for et øjeblik siden var inde på, frilisterne for import og eksport, som handelsministeren altså har ladet sig påtvinge, er resultaterne overmåde fattige.

Jeg finder anledning til at understrege overfor regeringen, at mit parti ikke fortsat vil være så beskedent og nøjsomt, som det har været hidtil. Gang på gang har vi krævet, at når de tosidede handelsaftaler og de udenrigske valutaforhold hindrede, at varer kom på friliste, måtte man i hvert fald kræve, at der for en række varers vedkommende blev en fri bevillingsudstedelse,